

Aluesuunnittelu / Tanja Lamminmäki

Inkoon kunta/kaavoitus

Viite: Lausuntopyyntö 5.8.2022

Lausunto Joddböle III, sataman asemakaavaehdotuksesta

Inkoon kunta on pyytänyt lausuntoa Joddböle III, sataman asemakaavaehdotuksesta 31.8.2022 mennessä.

Asemakaavan muutoksen lähtökohdat

Joddbölen alueella on vireillä neljä erillistä asemakaavan muutosta. Joddböle III asemakaavan luonnos oli nähtävillä syksyllä 2019. Tämän jälkeen kaava päätettiin jakaa kahteen osaan. Nyt lausuttavana oleva kaava on nimeltään Joddböle III, satama, asemakaavan muutos, ja käsittää asemakaava-alueesta erikseen irrotetun satama-alueen.

Sataman alueen asemakaavamuutoksen tarkoituksena on mahdollistaa nestemäisen maakaasun (LNG) vastaanottoterminaalien sijoittaminen sataman alueelle. Vastaanottoterminaalien toiminnot sisältävät LNG varastolaivan ja jakelulaitteiston sijoittamisen alueelle. Lisäksi tavoitteena on sataman nykyisten toimintojen kehittäminen ja tulevaisuuden tarpeisiin varautuminen.

Kaavatilanne

Voimassa olevassa Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavassa alueelle on osoitettu satama-alueen kohdemerkintä, jolla on osoitettu alueita vähintään maakunnallisesti merkittävää satamatoimintaa sekä siihen liittyvää muuta toimintaa varten. Suunnittelumääräyksen mukaan kohdemerkinnällä osoitetun sataman sijainti ja laajuus on määriteltävä yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa siten, että alue muodostaa toiminnallisesti yhtenäisen kokonaisuuden ja alue on riittävä turvaamaan sataman toiminta- ja kehittämisedellytykset. Satama tulee suunnitella siten, että toiminnasta aiheutuvat melu- ja muut ympäristöhäiriöt ovat mahdollisimman vähäiset. Satamaan johtava Inkoon väylä on osoitettu vaihemaakuntakaavassa merkinnällä laivaväylä. Maakuntakaava ei ole voimassa asemakaavoitettavalla alueella, jolla on voimassa oikeusvaikutteinen yleiskaava.

Alueella on voimassa vuonna 2002 hyväksytty Inkoon mantereen yleiskaava. Yleiskaavassa asemakaava-alue on osoitettu yritystoiminnan

alueeksi, jossa on suunnittelutarvetta. Suunnittelualaueen läheisyyteen on osoitettu vedenhankinnan kannalta tärkeä pohjavesialue sekä voimalinjoja ja maakaasujohto. Uusi Inkoon manneralueiden yleiskaava hyväksyttiin Inkoon kunnanvaltuustossa toukokuussa 2021. Kaavasta valitettiin Helsingin hallinto-oikeuteen. Yleiskaava kumoutui Helsingin hallinto-oikeuden päätöksellä heinäkuussa 2022.

Lausunto

Alueen asemakaavoitusta ohjaa Inkoon mantereeseen yleiskaava. Uudenmaan liitto antaa kuitenkin asemakaavaehdotuksesta lausunnon, sillä liitto on lausunut Joddbölen alueen asemakaavoista niiden seudullisen merkittävyyden vuoksi.

Uudenmaan liitto antoi vuonna 2019 lausunnon Joddböle III:n kaavaluonnoksesta. Lausunnossa Uudenmaan liitto totesi, että asemakaavassa osoitettu maankäyttö sekä kaavan tavoitteet ovat voimassa olevan maakuntakaavan mukaisia. Alue on jo rakentunut tuotantoalueeksi ja alueella on myös maakunnallisesti merkittävä satama. Lähtökohdat antavat hyvät edellytykset kehittää aluetta edelleen erilaisiin tuotannon ja logistiikan toimintoihin. Lausunnossa todetaan myös, että lausuntoaikaan vireillä ollut Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava tukee alueen kehittämistä asemakaavan muutoksessa esitetyllä tavalla. Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaava on tullut pääosin voimaan syksyllä 2021.

Edellisessä lausunnossa Uudenmaan liitto kiinnitti huomiota Joddbölessä vireillä olevien asemakaavojen kokonaisuuteen ja totesi, että kaavan jatkotyössä on arvioitava asemakaavan tavoitteita alueen muiden kaavojen tavoitteisiin sekä niiden yhteisvaikutuksia. Lisäksi tulee selvittää kaavassa osoitettujen toimintojen yhteensovittaminen alueen muihin olemassa oleviin ja suunnitteilla oleviin toimintoihin. Joddbölen alueelta on luonnosvaiheen jälkeen laadittu mm. Joddbölen asemakaavojen yhteisvaikutusten arviointiraportti, liikenneselvitys sekä yhteismeluselvitys. Lisäksi on laadittu erillinen FSRU-aluksen meluselvitys. Kyseiset selvitykset ovat asianmukaisesti laadittuja.

Asemakaavan valmisteluvaiheen jälkeen kaava on jaettu kahteen osaan.

Kaavalla mahdollistetaan kelluvan LNG-terminaalialuksen ja sen vaatimien toimintojen ja jakelulaitteistojen sijoittaminen alueelle. Terminaali tulee olemaan valtakunnallisesti tärkeä Suomen huoltovarmuuden turvaamiseksi venäläisen maakaasun toimitusten päätyttyä.

”Poltonesteterminaali ja laituri – Inkoon Joddböle” ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteydessä on arvioitu hankkeen liikenteeseen kohdistuvia vaikutuksia. Asemakaavan mahdollistaman satamatoiminnan laajentamisen myötä liikenne alueella ja lähettyvillä lisääntyy. Liikenteen vaikutukset ovat kuitenkin vähäiset ja ne eivät aiheuta haittoja seudulliselle tieverkolle.

Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavan yleisissä suunnittelumääräyksissä on ympäristöriskien osalta seuraava määräys

suuronnettomuusvaaraa aiheuttavien laitosten ja varastojen, ns. sevesolaitosten osalta: "Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset ja varastot. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on tarkistettava näitä koskeva ajantasainen tieto turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesilta ja pyydetty pelastusviranomaisen lausunto." Asemakaava-alueen satama-alueelle on suunniteltu sijoitettavan LNG-terminaalialus, jolle TUKES tulee määrittämään konsultointivyöhykkeen. Alueella tai sen lähiympäristössä on jo ennestään useita Seveso III -direktiivin mukaisia laitoksia, joille TUKES on määritellyt konsultointivyöhykkeen. Uudenmaan liitto esittää, että alueen asemakaavojen valmistelun aikana olisi jatkossa tehtävä kokonais selvitys suuronnettomuuksien huomioimisesta Joddbölen alueen maankäytön suunnittelussa.

Paula Autioniemi
va. johtaja, aluesuunnittelu

Ilona Mansikka
kaavoituspäällikkö

Jakelu

Inkoon kunta
Uudenmaan liitto / Kirjaamo

Regionplanering / Tanja Lamminmäki

Ingå kommun/planläggning

Hänvisning: Begäran om utlåtande 5.8.2022

Utlåtande om förslaget till detaljplan för Joddböle III, hamnen

Ingå kommun har begärt ett utlåtande om förslaget till detaljplan för Joddböle III, hamnen senast 31.8.2022.

Utgångspunkter för detaljplaneändringen

I Joddböleområdet pågår fyra separata detaljplaneändringar. Utkastet till detaljplan för Joddböle III var framlagt på hösten 2019. Därefter beslutade man att dela in planen i två olika delar. Planen som utlåtandet gäller heter Joddböle III, hamnen, detaljplaneändring, och omfattar ett hamnområde som har lösgjorts från detaljplaneområdet.

Avsikten med detaljplaneändringen för hamnområdet är att möjliggöra placering av en terminal för mottagning av flytande naturgas (LNG) på hamnområdet. Terminalens funktioner innebär att ett LNG-lagerfartyg och en distributionsanläggning placeras på området. Målet är också att utveckla hamnens nuvarande funktioner samt beakta kommande behov.

Plansituation

I den gällande etappplansplanen för västra Nyland anvisas området med en objektsbeteckning för hamnområde, genom vilken anvisas områden för hamnfunktioner av betydelse på minst landskapsnivå samt övrig verksamhet i anslutning därtill. Enligt en planeringsbestämmelse ska läget och omfattningen för en hamn som angetts med objektsbeteckning avgöras i samband med den mer detaljerade planeringen så att området bildar en funktionellt enhetlig helhet och att området är tillräckligt för att trygga hamnens verksamhets- och utvecklingsförutsättningar. Hamnen ska planeras så att verksamheten medför så lite buller och andra miljölägenheter som möjligt. Ingå farled som leder till hamnen anvisas med beteckningen farled i etappplansplanen. Landskapsplanen är inte i kraft på området som ska detaljplanläggas, där det finns en gällande generalplan med rättsverkningar.

För området gäller generalplanen för fastlandsområdena i Ingå som godkändes år 2002. I generalplanen anvisas detaljplaneområdet som ett område för företagsverksamhet i behov av planering. I närheten av

planeringsområdet anges ett grundvattenområde som är viktigt med tanke på vattenförsörjning samt kraftledningar och en naturgasledning. Den nya generalplanen för fastlandsområdena i Ingå godkändes av Ingå kommunfullmäktige i maj 2021. Besvär om planen har inlämnats till Helsingfors förvaltningsdomstol. Generalplanen upphävdes genom Helsingfors förvaltningsdomstols beslut i juli 2022.

Utlåtande

Detaljplanläggningen av området styrs av generalplanen för fastlandsområdena i Ingå. Nylands förbund ger i alla fall ett utlåtande om förslaget till detaljplan, för förbundet har gett utlåtanden om detaljplanerna för Joddböleområdet på grund av deras regionala betydelse.

Nylands förbund gav år 2019 ett utlåtande om planutkastet för Joddböle III. I utlåtandet konstaterade Nylands förbund att den markanvändning som anges i detaljplanen samt planens mål är förenliga med den gällande landskapsplanen. Området är redan ett etablerat produktionsområde och i området finns också en hamn av betydelse på landskapsnivå. Utgångspunkterna ger goda förutsättningar för att ytterligare utveckla området för olika funktioner inom produktion och logistik. I utlåtandet konstaterar man också att etapplandskapsplanen för västra Nyland, som var aktuell då man gav utlåtandet, stöder utvecklingen av området i enlighet med detaljplaneändringen. Etapplandskapsplanen för västra Nyland har i huvudsak trätt i kraft på hösten 2021.

I det tidigare utlåtandet fäste Nylands förbund uppmärksamhet vid helheten av de detaljplaner som är aktuella i Joddböle och konstaterade att i det fortsatta planarbetet ska man bedöma detaljplanens mål i förhållande till målen i de övriga planerna för området samt deras samkonsekvenser. Dessutom ska man utreda samordningen av de funktioner som anges i planen med de övriga befintliga och planerade funktionerna i området. Efter utkastfasen har man utarbetat bland annat en rapport om bedömning av detaljplanernas samkonsekvenser i Joddböle, en trafikutredning och en gemensam bullerutredning. Dessutom har man gjort en separat bullerutredning för FSRU-fartyg. Dessa utredningar har gjorts på ett behörigt sätt.

Efter beredningsfasen för detaljplanen har planen delats in i två delar.

Med planen möjliggörs placeringen av ett flytande LNG-terminalfartyg och de funktioner och distributionsanläggningar som det kräver i området. Terminalen kommer att vara av nationell betydelse för att trygga Finlands försörjningsberedskap när leveranser av rysk naturgas har upphört.

I samband med bedömningen av miljökonsekvenser av en bränsleterminal och kaj i Joddböle i Ingå har man bedömt projektets konsekvenser för trafiken. I och med utvidgningen av hamnverksamheten som detaljplanen möjliggör kommer trafiken att öka i området och i dess närområde. Trafikens konsekvenser är dock lindriga, och de medför inte olägenhet för det regionala vägnätet.

I de allmänna planeringsbestämmelserna för etappplanseringsplanen för västra Nyland finns följande bestämmelse om miljörisker när det gäller s.k. Seveso-anläggningar och lager som orsakar fara för storolyckor: "I den mer detaljerade planeringen ska anläggningar och magasin som medför risk för en storolycka tas i beaktande. I den mer detaljerade planeringen ska de senaste uppgifterna som berör dessa kontrolleras hos säkerhets- och kemikalieverket Tukes och ett utlåtande ska begäras av räddningsmyndigheten." Det planeras att ett LNG-terminalfartyg placeras i detaljplaneområdets hamnområde, och Säkerhets- och kemikalieverket Tukes kommer att fastställa en konsulteringszon för fartyget. I området eller i dess närmiljö finns redan i nuläget flera anläggningar enligt Seveso III-direktivet, för vilka Tukes har fastställt en konsulteringszon. Nylands förbund föreslår att när områdets detaljplaner bereds ska man i fortsättningen göra en helhetsutredning om hur storolyckor beaktas i planeringen av markanvändningen i Joddböleområdet.

Paula Autioniemi
Direktör för ansvarsområdet,
regionplanering

Ilona Mansikka
Planläggningschef

Distribution

Ingå kommun
Nylands förbund / Registraturen